

Streszczenie pracy doktorskiej pt. Filozoficzne podstawy biocentryzmu Zdzisławy Piątek.
Studium analityczno-krytyczne.

Celem niniejszej pracy doktorskiej jest rekonstrukcja oraz interpretacja filozoficznych podstaw koncepcji biocentrycznej ugruntowanej naturalistycznie w oparciu o teorie ewolucjonizmu w ujęciu krakowskiej filozofki, prof. Zdzisławy Piątek. Niniejsza dysertacja stanowi nowość, ponieważ nikt dotąd nie podjął się syntezy i analizy nauczania filozofki, której dorobek naukowy obejmuje 8 monografii i ponad 120 artykułów naukowych.

W pracy zostały przedstawione filozoficzne podstawy jej koncepcji biocentrycznej oraz podjęta próba oceny metodologii i epistemologii stosowanych w refleksji filozoficznej prof. Z. Piątek. Zastosowana została metoda analityczno-hermeneutyczna. Rozprawa składa się ze wstępu, trzech rozdziałów, rekapitulacji oraz zawiera bibliografię, przedstawiającą 220 pozycji.

W rozdziale pierwszym przedstawione zostały źródła i inspiracje biocentryzmu, a więc analiza semantyczna używanej terminologii, koncepcje i przedmiot ekofilozofii w refleksji prof. Z. Piątek. W rozdziale drugim zaprezentowano analizę charakterystycznego dla krakowskiej filozofki rozumienia przyrody i człowieka w perspektywie ewolucyjnej, ze wskazaniem na ontologiczne i epistemologiczne założenia ewolucjonizmu oraz naturalizację Boga, życia oraz jego celowości. Rozdział trzeci omawia koncepcję przyrody oraz człowieka w perspektywie aksjologicznej, szczególnie koncentrując się na biologicznym uwarunkowaniach kultury, aksjologii przyrody w kontekście wartości witalnych i adaptacyjnych oraz aksjologii świata ludzkiego w skali ewolucyjnej, zostały także podjęte kwestie możliwych błędów, np. naturalistyczny i moralistyczny.

W pracy ustalono także metodę badawczą prof. Z. Piątek, która dokonuje próby poznania rzeczywistości przyrodniczej w oparciu jednocześnie o nauki przyrodnicze i humanistyczne oraz przedstawiono charakterystyczną dla krakowskiej filozofki terminologię.

Analiza i interpretacja tekstów umożliwiła prezentację poglądów Z. Piątek, uwzględnione zostały także dotychczasowe próby cząstkowych opracowań refleksji krakowskiej filozofki oraz artykuły naukowe polemizujące z poglądami krakowskiej filozofki. Koncepcja biocentryzmu Z. Piątek została w niniejszej pracy zestawiona z poglądami innych filozofów polskich i zachodnioeuropejskich. Niniejsza dysertacja stanowi pierwszą próbę całościowej refleksji nad naukowym dorobkiem prof. Z. Piątek w piśmiennictwie polskim i może stanowić asumpt do dalszych badań nad ekofilozofią w ujęciu biocentrycznym.

Słowa kluczowe:

Zdzisława Piątek, biocentryzm, antropocentryzm, biosfera, ekologia, ewolucjonizm, aksjologia, naturalizm

29.06.2022

Joanna Piątek